

tával foglalkozna, de ez eszedgában sincs, foglalkozott a tisztviselőkérdéssel s kijelentette, hogy amíg nincs olyan megoldás mód, amely a cél veszélyeztetése nélkül teszi a kérdést megoldhatóvá, addig nem tud mást ajánlani, mint a nyugalmat. A tisztviselői fizetés szorítására vonatkozólag kijelentette, hogy még nem áll tisztán előtte, miként lehet ezt a kérdést megoldani, de reméli a megoldást. A rakantkérdésben a legközelebbi napokban lesz tárgyalás. Igazságos megoldás itt csak a visszamenőleges hadmentességi díj alapján lehetséges.

A rendtörvényjavaslat.

A belügyminiszter a közrend fokozottabb biztosításáról szóló törvényjavaslatot ma ismét a nemzetgyűlés elé terjesztette. A személyes szabadság korlátozásáról szóló régi szakaszok helyébe új harmadik szakasz lépett. Eszerint ha valahol közrendet veszélyeztető nyugtalanság, vagy izgalom mutatkozik, azokat, akik magatartásukkal, vagy tetteikkel arra az aggodalomra adnak okot, hogy lakó-, vagy tartózkodási helyükön az állam érdekeit, a közbiztonságot, a közrendet, vagy köznyugalmat veszélyeztetik, a rendőrhatalóság illetőségi községükbe utasíthatja, ahol rájuk a törvényszabályzat rendelkezései irányadók. Az illetőségi községébe utasított személlyel szemben a rendőrhatalóság egyéb szükséges intézkedéseket is foganatosíthat, de csak akkor, ha ezt a helyzet komolysága megkívánja. A rendőrhatalóság őrizetbe is helyezheti, de az őrizetbehelyezés két hónapnál tovább csak akkor hosszabbítható meg, ha a rendelkezés alapjául szolgáló veszedelem is tovább tartanak.

Zsirkay mandátuma.

A Zsirkay János mandátuma ügyében a bírálóbizottságot holnap délután zárt ülésre hívták össze. Ezen a bizalmas értekezleten fog eldőlni, vajon szükségesnek tartja-e a bizottság a rövid határidejű pótvizsgálat elrendelését, vagy már holnap abban a helyzetben lesz, hogy az ítélet kihirdetési napját kitűzheti. Tudvalevőleg a bizottság legutóbbi ülésének is éppen ez volt a feladata, azonban a bizottsági tagok lemondása miatt keletkezett azon komplikáció, amelyek a bizottság döntését megakadályozták, beállottak.

Jelentés a forradalmak zárószámadásairól.

A nemzetgyűlés keddi ülésén a kormány be-terjesztette az 1916—17. és az 1917—18. költségvetési évek zárószámadásait, amelyek a forradalomig szólnak s beterjesztette a forradalom

zárószámadását is. A Károlyi-kormány és a kommun költségvetései papíron fölösleggel zárnak. De a Károlyi-kormány pénzintézekeitől kölcsönöket vett föl, a kommunista-kormány

A szegedi kormány elszámolása.

(Budapesti tudósítónk telefonjelentése). A kormány ugyancsak a Ház mai ülésén nyújtotta be az ellenkormányok zárószámadásait is. Ennek címe: Kimutatás az Aradon, majd Szegeden működött magyar nemzeti kormányoknak az 1919 május—augusztus havában utalványozott kiadásairól és bevételeiről.

A szegedi kormány 39 millió kiadásai közül a legtöbbet a hadügyi tárca emésztett fel, amelynek összes kiadása 24,882,711 korona 79 fillér. Ebből „csapatok” tételre esik 15,914,265 korona 08 fillér. Érdekes a pénzügyi tárca elszámolása, amelynek összes kiadása 127,116 korona 80 fillér, összes bevétele pedig 2,290,822 korona 83 fillér. A bevételek között egyenes adó címén 54 korona

pénzt hamisított s így a valóságban mind a két forradalom óriási ráfizetéssel végződött. A Károlyi-kormány tényleges deficitje 2891 millió, a kommunista-kormányé 5634 millió.

29 fillér, jogillek és díjak címén 305 korona 58 fillér, rendes bevétel címén 359 K 88 fill. szerepel. Ezzel szemben az adókezelés az egyenes adó című tételnél egyéni járandóságok címen 4000 koronás kiadást mutat fel. A pénzügyi tárca bevételeit különféle rendkívüli bevételek adják, így egy szegedi lakos által a magyar hadsereg szervezésére és fenntartására felajánlott 100,000 korona, továbbá a miniszterelnökség által a szegedi állampénztárba beszállított 2,137,000 korona.

A külügyi tárca kiadásainak összege 159,431 korona 52 fillér, ebből utazási költségekre esik 49,047 korona, a rendelkezési alapra 81,950 korona. Érdekes, hogy a szegedi kormány nyugdíjak címén is 318,618 korona 61 fillért fizetett ki.

Száztizmillió és negyvenezer téglá gyült össze eddig a szegedi új Munkásotthonra.

Tervek munkásjóléti intézmények fölállítására a fölépitendő otthonnal kapcsolatban.

Szeged, december 16. (Saját tudósítónktól.) Hosszu hónapokkal ezelőtti részletesen beszámolt a Szeged arról a nagyjelentőségű akcióról, amelyet a szegedi szervezett munkásság indított meg önzetlenül a felépítendő Munkásotthon céljára. Köztudomású, hogy amióta a Berlini-körúli tágas otthonból kitétek a munkásokat, az egész szegedi szervezet a Maros-utcai szűk, piszkos és semmiképpen sem megfelelő helyiségben kénytelen meghúzódni. Mivel a város hatóságának egyéb gondja van, minthogy a szegedi munkásoknak tiszta, tágas otthon biztosítson, a munkások elkezdtek munkájával építik fel otthonukat.

Minden szegedi munkás — mint ismeretes — egy éven belül félheti keresetét adja le önkéntesen az otthon felépítésére. A gyűjtés már igen szépen előrehaladt. Eddig száztizmillió koronát adtak össze a munkások, azonkívül már eddig is vásároltak mintegy negyvenezer darab téglát. A helyzet ma az, hogy a szegedi Munkásotthon felépítésére a közel jövőben központi akció fog megindulni. Az otthon felépítését már a jövő év tavaszán meg fogják tudni kezdeni a tervek szerint.

Most a Munkásotthon felépítése körül igen érdekes terv merült fel illetékes faktorok előtt és ez a terv méltó arra, hogy komolyan fog-

lalkozzanak a megvalósításával. Az életrevaló terv szerint a felépítendő otthon magas szuterénnel kellene ellátni. A szuterénben el lehetne helyezni egy ugynevezett férfi hálót, női hálót, egy közös nagy ebédlőt, valamint egy konyhát is. Ez az építkezés azt a célt szolgálná, hogy azoknak a munkásoknak, akik a mai társadalmi és gazdasági rendben nem juthatnak munkához, vagy azoknak a munkásoknak, akik a munkában megrokkantak és megöszültek és a mai rend nem gondoskodik róluk, legalább rendes szállást és ellátást lehetne nyújtani. Nem kellene kimenniük az utcára, esetleg koldulva, a társadalom jótekonyságától éhezve elpusztulniok.

Olyan tervek is merültek fel, hogy a szuterénben esetleg különböző műhelyeket lehetne berendezni és ezekben dolgoznának azok a munkások, akiknek családjuk elpusztult a mai jótekonyság és munkásérdekeket szolgáló rendben. Ezeket a műhelyeket a társadalom lényeges része bizonyára szívesen támogatná és a terményüket örömmel venné meg. Így teljesen kifizetődő lenne minden tekintetben az a munka, amelyet a szervezett munkások kérges kezükkel valósítottak meg. A tervről mindenesetre annak idején — a lehetőségeken belül — illetékes körökben komolyan fognak tárgyalni.

Szeged és a nemesi felkelés.

Írta: Székudvari Imre.

VIII.

És ha már a nehéz ezreket kifizették, könnyen kifizethették ezt a 6 frt-ot, amelyért Horváth József borbély a város megbelegedett insurgens katonáját meggyógyította. De ki kellett fizetni 80 gyalogos katonára 23 fuvarosát is, akik Szegedről Szentegyházig vitték a katonákat s ott Jerney József részükre 58 porció szénát kölcsönözött.

Hiába volt azonban bármiféle felsőbb rendelet a nem nemes honorációrok adózásáról, a város mindaddig nem engedte, hogy a vármegye részére fizessenek, míg végre a december 19-iki tanácsülés kénytelen volt tudomásul venni a helytartótanács rendeletét, mely szerint csakis a vármegye részére fizessenek s ebbeli kötelezettségüknek tegyenek is eleget.

És mivel a baj egyedül nem jár, ugyanezen a napon kapták meg a nádor Sopronban kelt levelét, melyben az insurrekcionnak három ágyuzó kompániával leendő kiegészítését rendeli el. A város is megkapta a felszólítást s elhatározta, hogy az önként beállókknak ugyanazokat a kedvezményeket biztosítja, mint a már hadba szálltaknak. Mivel azonban sok önkéntes jelentkezőre nem számíhattak, verbungot rendeltek el s annak vezetését Miskolcay strázsamesterre bízták. Nincs nyoma a feljegyzésekben, hogy az ágyuzókhoz valaki is bevonult volna.

De ha az új alakuláshoz bevonuló nem is igen akadt, annál inkább volt olyan, aki visszavándorolt a seregtől. Lépten-nyomon találkozunk a jegyzőkönyvekben azzal, hogy a tanács egyik, vagy másik verbuvált katonának a rendes katonaságtól való visszakerése dolgá-

ban közbenjár. Arra azonban kevesebb példa akad, hogy a sok kedvezményt nyújtó insurrekcióból reklamáltak valakit. A december 12-iki ülésen terjesztették elő özvegy Farkas Józsefné Varga Katalin kérését, aki József fiának az insurrekcióból való hazaengedését kérte. Nincs feljegyezve, hogy mi indította erre, valószínűleg látszik azonban, hogy férjét a fia bevoulása után vesztette el. A tanács nem utasította el ridegen a kérelmezőt, hanem ügyének kivisgálására Kerényi Sándor tanácsost küldte ki. Ez az ügy se került többé a tanács elé.

Nagyobb felzúdulást váltott ki Kamocsay Sándornak, a lovas insurgentsk parancsnokának levele, melyben azt kívánta, hogy a város lovasságának fehér ruhákat készítsen. Csak pár nappal előbb fizették ki a felszerelési költségeket, csak nemrégén fizették be a közös kasszába a rájuk eső részeket s már újból pénz kellett. Beható tanácskozás után azt határozták, hogy megírják a parancsnoknak, hogy a város a felszerelési költségeket befizette, tehát kérjék azt a vármegyétől. Nincs tudomása a városnak arról, hogy a közös kassza kifogyott volna, azt pedig éppen nem tudja, hogy annak pótlására bárkit is felszólítottak volna.

De ha ilyen merev álláspontra helyezkedtek is a parancsnoksággal és a megyével szemben, a megértő méltányosság sem hiányzott belőlük olyanokkal szemben, akik azt megérdemelték. Pillig József, a kisteleki tisztartó bejelentette, hogy a vármegye őt 26 frt adóval terhelte meg s mivel így többet fizet, mint a többi tisztviselő, pedig tudott dolog, hogy ő a fizetését már 16 esztendeje nem vette fel, kéri a várost, legyen segítségére. A tanács nem kérdezte meg Pillig Józsefet, hogy miből élt 16 évig, hanem elhatározta, hogy az adót megfizeti helyette. Azt hiszem, ez volt a város utolsó alkalmazottja,

aki fizetés nélkül szolgált oly sok ideig. De hát ennek is meglehetett a maga oka.

Nem lehet tagadni, hogy a legaprólékosabb dolgok is a tanács elé kerültek és sok olyan hiábavaló dolgot kellett elintéznie, amelynek valóban semmi látszata nem volt. December 17-én például a helytartótanács levele érkezett a városhoz, mely elrendeli, hogy a csongrádvármegyei insurgents kapitány Fáy Rudolf lovát, amely Rószkén az istállóból eszaladt, körözzék. Közli egyúttal a ló pontos leírását is. Mit tehetett a tanács egyebet? Határozott: „a policia komiszáriusnak kiadatik és hirdettetik.”

Sok bajt okozott a városnak a szőregi uradalomra rótt katonaság is. Kifizette a kiállítás és felszerelés költségeit, de a megye ezzel még nem elégedett meg. Azt akarta, hogy a Torontál-megye részéről nyújtott kedvezményeken kívül a város, mint földesur is adjon kedvezményt a Szőregről bevonult 10 embernek. Éppen elég gondot okozott a tanácsnak a kedvezmény kiállításával elküldött 100 ember. Megadta hát a megye kívánságát s kijelentette, hogy a megye nyújtotta kedvezményeken kívül, mint földesur többet nem adhat. 17-én megadta a város a tagadó választ, de már 29-én újra a szőregi katonákról kellett tárgyalnia. Ráirt a megye a szőregi földesurra, hogy a rája eső 4 lovas és 6 és fél gyalogos katonára tartása, ruházata és egyéb kiadások fejében 553 frt 17¹/₂ krajcárt fizessen be. A tanács, mint szőregi földesur, kitérni nem akart a kötelezettség alól, de az nagyon bosszantotta, hogy az egész összeget követelik rajta, holott annak jelenlékeny részét már ki is fizette. Kiutalta ugyan az összeget Zombory Pál tanácsos kezébe, de azzal a feltétellel, hogy az általa már kifizetett pénz levonásával egyenlítsse ki a város tartozását.

(Folytatjuk.)